

Media: ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ **Page:** 16 **Published at:** 21-10-2022
Author: **Surface:** 948.13 cm² **Circulation:** 0
Subjects:

Thys Leukis Sarantinou*

«Αναρωτιέμαι αν η επιστροφή είναι χρέος του πηγεμού...»

Αυτό είναι το ερώτημα της Άρτεμης, όταν αυτή αποφασίζει να επιστρέψει στην Ελλάδα μετά από πολλά χρόνια ξενιτιάς στη μακρινή Βραζιλία. Η Άρτεμη είναι η πρωταγωνίστρια του βιβλίου της Αθηνάς Μπίνιου με τίτλο «Αλυσίδα γυναικών». Επειδή ο πατέρας της είναι δηλωμένος κομμουνιστής της δεξιάς δεν έχει «στον ήλιο μούρα» στην Ελλάδα της δεκαετίας του '50, θα μεταναστεύσουν οικογενειακά στη Βραζιλία, πρώτα στην πόλη του Σάντος και κατόπιν στο Σάο Πάολο. Η Άρτεμη ήταν τότε στο κατώφλι της εφηβείας, δεκατεσσάρων ετών, και κάπως έτσι περιγράφει η συγγραφέας αυτά που ένιωθε στο μακρινό της ταξίδι με το καράβι για τον Νέο Κόσμο.

«Μεσομυρρινό ο ήλιος όταν τράβηξε τη ρότα του να βγει απ' τη Μεσόγειο, να γνωρίσει μαζί μας τον ωκεανό. Απολαμβάνουμε το μπλε της θάλασσας, το βοημπό του ανέμου, τους αφρούς στ' απόνερα της πρύμνης. Το στραφάλισμα των κυμάτων έκανε τα μάτια μας να κλείνουν και τις περασμένες

Περι... διαβάζοντας

Η «Αλυσίδα γυναικών», μια μυθιστορηματική αυτοβιογραφία για την Ελλάδα του 20ού αι.

αγωνίες να χάνονται μες στην ευδαιμονία. Πλάταινε ο κόσμος, βθάινει!»

Η Άρτεμη θα σπουδάσει χημικός στη Βραζιλία, θα παντρευτεί εκεί και θα αποκτήσει τρία παιδιά, προτού αποφασίσει να επιστρέψει τελικά στην Ελλάδα. Οι δυσκολίες που θα συναντήσει η οικογένειά της στη Βραζιλία, στην αρχή, θα είναι ανάλογες με εκείνες που είχε βιώσει στην Ελλάδα ο πατέρας της ως σεσημασμένος κομμουνιστής. Όταν όμως η οικογένεια θα προσαρμοστεί στην εκεί ελληνική παροικία, η Βραζιλία θα γίνει εν τέλει για την Άρτεμη μια δεύτερη αγαπημένη πατρίδα.

Το γεγονός ότι και η ίδια η συγγραφέας επαγγέλλεται χημικός και ότι έζησε και αυτή στη Βραζιλία, μας κάνει δικαίως να θεωρήσουμε ότι τουλάχιστον ένα μεγάλο κομμάτι του βιβλίου θα είναι αυτοβιογραφικό. Πρόκειται επομένως για μυθιστορηματική αυτοβιογραφία, γραμμένη σε πρώτο ενικό πρόσωπο, υπό μορφή απομνημονευμάτων και με μία γραφή τόσο φυσική και ρέουσα που προκαλεί τον αναγνώστη να το διαβάσει.

Η Μπίνιου όμως, εκτός από τη βιογραφία της πρωταγωνίστριας της, επιλέγει να μας αφηγηθεί στο σκέραίο και ιστορίες των παππούδων και των γιαγιάδων της οικογένειας από την καταστροφή της Σμύρνης, τη Γερμανική Κατοχή και τον Εμφύλιο, καθώς και ιστορίες από τη Μάνη και τη Θεσσαλονίκη, τόπους καταγωγής της Άρτεμης – αλλά και της συγγραφέως – στην πατρίδα. Η Άρτεμη-Αθηνά επομένως είναι μία γυναίκα η οποία διατρέχει όχι μία, αλλά τρεις πατρίδες καλά κλεισμένες μέσα στην καρδιά της.

Μέσα από τις αφηγήσεις των γυναικών, οι οποίες συνεχίζουν τη μακρά γραμμή διαδοχής της οικογένειας – κάτι πρωτότυπο, αφού συνήθως η γενεαλογική γραμμή μιας οικογένειας ανάγεται στους άνδρες –, η Μπίνιου ξεναγεί τον αναγνώστη με συναρπαστικό τρόπο στην ελληνική Ιστορία του 20ού αιώνα, στην άγονη Μάνη, τη Θεσσαλονίκη της πυρκαγιάς του 1917, αλλά και στην εξωτική Βραζιλία.

Η αφήγηση της Μπίνιου ακροβατεί πολύ επιτυχημένα ανάμεσα στον ρεαλισμό και τον συναισθηματικό κόσμο της ηρωίδας, ανάμεσα στη λεπτομέρεια που εμβαθύνει στα σημεία που χρειάζεται και την αδρή περιγραφή όσων κρίνει απαραίτητο και ανάμεσα στις αφηγήσεις που αφορούν την ίδια την πρωταγωνίστρια και εκείνες που μιλούν για τα συγγενικά της πρόσωπα.

Εν κατακλείδι, πρόκειται για ένα βιβλίο ξεχωριστό, διαφορετικό, που θα μας ταξιδέψει στην αμερικανική ήπειρο, αλλά και μέσα στις ατραπούς της Ιστορίας, μέσα από μία συναρπαστική και αληθινή, εν μέρει, μυθιστορία.

**Η Λεύκη Σαραντινού είναι φιλόλογος, ιστορικός και συγγραφέας. Τελευταία της βιβλία στη σειρά δημιουργικής γραφής τα: «Γραφο... παιχνιδίσματα: Ασκήσεις Δημιουργικής Γραφής για παιδιά 8-12 ετών», «Γραφο... σκιάσεις: Ασκήσεις Δημιουργικής γραφής για ενήλικες και εφήβους» και «Γραφο... ιριδισμοί: Ασκήσεις Δημιουργικής Γραφής για εκπαιδευτικούς όλων των σχολικών βαθμίδων» (εκδ. 24 Γράμματα, 2022).*

■ Η οικογένεια της συγγραφέως, Αθηνάς Μπίνιου, λίγο πριν τη μετανάστευση στη Βραζιλία. Η ίδια βρίσκεται στην εφηβεία, όταν ο πατέρας της αποφασίζει να μεταναστεύσουν στη χώρα της Νοτίου Αμερικής, σ' ένα ταξίδι που διάρκεσε έναν ολόκληρο μήνα με το πλοίο και έχει μείνει βαθιά χαραγμένο στη μνήμη της (Πρόελευση φωτογραφίας: www.athinabiniou.gr/bio01.html)

Αθηνά Μπίνιου, «Αλυσίδα γυναικών», εκδ. Πατάκη, Αθήνα 2022, σ. 480

«Η αφήγηση της Μπίνιου ακροβατεί πολύ επιτυχημένα ανάμεσα στον ρεαλισμό και τον συναισθηματικό κόσμο της ηρωίδας, ανάμεσα στη λεπτομέρεια που εμβαθύνει στα σημεία που χρειάζεται και την αδρή περιγραφή όσων κρίνει απαραίτητο και ανάμεσα στις αφηγήσεις που αφορούν την ίδια την πρωταγωνίστρια και εκείνες που μιλούν για τα συγγενικά της πρόσωπα»